

OPTUŽNICE U ODSUSTVU ZA RATNE ZLOČINE NA KOSOVU

BILTEN | FEBRUAR 2025

Fond za humanitarno pravo Kosovo (FHPK), od završetka oružanog sukoba na Kosovu, prati suđenja za ratne zločine koja se vode pred sudovima na Kosovu. FHPK je u kontinuitetu objavljuvao i objavljuvaće analize predmeta i biltene, koji će široj javnosti poslužiti da se informiše o ovim sudskim procesima.

U ovom biltenu su predstavljeni opšti podaci o svim optužnicama u odsustvu koje je podiglo Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo (STRK) do početka 2025. godine.

Od stupanja na snagu zakona o suđenjima u odsustvu pa sve do objavljivanja ovog biltena (februar 2025), podignuto je **petnaest (15) optužnica u odsustvu protiv sedamdeset troje (73) pripadnika srpskih snaga**, koji su osumnjičeni da su izvršili ratne zločine na Kosovu.

DONOŠENJE PROPISA ZA OTPOČINJANJE SUĐENJA U ODSUSTVU

- Dana 19. jula 2019. godine stupile su na snagu zakonske izmene Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo (ZKPRK), koji je omogućio suđenje u odsustvu za krivična dela protiv međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog krivičnog prava, učinjena u periodu od januara 1990. godine do juna 1999. godine.
- Dana 18. juna 2021. godine stupila je na snagu druga zakonska izmena ZKPRK-a u vezi sa suđenjima u odsustvu, koja je pojednostavila još više postupak za održavanje suđenja u odsustvu.
- Dana 17. avgusta 2022. godine u „Službenom listu Republike Kosovo“ objavljen je novi Zakonik o krivičnom postupku (08/L-032). Član 303. ovog Zakonika predviđa i postupak suđenja u odsustvu za sve vrste krivičnih dela, uključujući i krivična dela ratnih zločina.

Prema novom Zakoniku o krivičnom postupku (ZKP), da bi se podigla optužnica u odsustvu, pre svega se moraju preduzeti sledeće radnje: pozivanje, nalog za hapšenje, traženje adrese okriviljenog i izdavanje poternice.

Nakon podizanja optužnice u odsustvu za ratne zločine, suđenje u odsustvu može se održati tek kada predsednik sudskega veća bude uveren da su uloženi razumno napor da se okrivljeni obavestili o glavnem pretresu i da se obezbedi njegovo prisustvo.

Pod razumnim naporima se podrazumeva da se pored poziva i naloga za hapšenje mora sprovesti potpuna informativna kampanja kojom se okrivljeni poziva da se predstavi sudskej jurisdikciji.

Lice kome se sudi u odsustvu ima pravo da ga zastupa branilac po službenoj dužnosti i ima **pravo na bezuslovno ponovljeno suđenje, nakon hapšenja.**

OPTUŽNICE PODIGNUTE U ODSUSTVU

U nastavku ukratko predstavljamo sadržaj optužnica i krivičnih dela, za koja se okrivljeni terete. Neki od okrivljenih su identifikovani samo svojim inicijalima, imajući u vidu da optužnice koje su protiv njih podignute nisu javno obelodanjene do trenutka objavljuvanja ovog biltena.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV DEJANA RACIĆA

Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo (STRK) je 2. maja 2023. godine podiglo optužnicu u odsustvu protiv Dejana Racića zbog sumnje da je počinio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okrivljeni, obučen u srpsku vojnu uniformu, naoružan automatskom puškom i nožem, za vreme rata na Kosovu, konkretno 2. juna 1999. godine u jednom selu Opštine Klina/Klinë izvršio **seksualno silovanje** nad jednom ženom albanske nacionalnosti.

21. februara 2024. godine, održano je prvo saslušanje pri Specijalnom odeljenju Osnovnog suda u Prištini/Prishtinë, u odsustvu okrivljenog, koga je zastupao branilac postavljen po službenoj dužnosti.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV ČEDOMIRA AKSIĆA

STRK je 2. maja 2023. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv Čedomira Aksića zbog sumnje da je počinio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema navodima STRK-a, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, u vremenskom periodu januar - maj 1999. godine, tokom rata na Kosovu, u saizvršilaštvu sa drugim pripadnicima vojnih i policijskih snaga u okolini Opštine Štimlje/Shtime, učestvovao u proterivanju, nanošenju velike patnje ili narušavanju telesnog integriteta ili zdravlja i doveo do ubistva albanskog civilnog stanovništva.

Dana 26. decembra 2024. godine, pri Specijalnom odeljenju Osnovnog suda u Prištini/Prishtinë proglašena je presuda kojom je okriviljeni Aksić oglašen krivim za krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva* i osuđen je na kaznu zatvora od petnaest (15) godina.

Stranke polažu pravo da izjave žalbu na ovu presudu, koja još uvek nije postala pravosnažna.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV G.P.

STRK je 19. maja 2023. godine, podigao optužnicu u odsustvu protiv G.P. pod sumnjom da je učinio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, kao pripadnik policijskih snaga rezervnog sastava MUP-a Srbije, u saizvršilaštvu sa drugim policijskim službenicima, za vreme rata na Kosovu, u periodu jul-avgust 1998. godine, u jednom selu Opštine Kosovo Polje/Fushë Kosovë, izvršio **seksualno silovanje** nad jednim muškarcem albanske nacionalnosti.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV I.B.

STRK je 10. jula 2023. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv I.B., zbog sumnje da je izvršio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, kao pripadnik srpskih vojnih i policijskih snaga, u saizvršilaštvu sa drugim licima, tokom rata na Kosovu, u selu Zajmovo/Zajm Opštine Klina/Klinë i okolnim selima, izvršio pljačku i proterivanje civilnog stanovništva.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV IVICE RAJKOVIĆA I DRAGANA DENIĆA

STRK je 14. septembra 2023. godine podigao optužnicu za suđenje u odsustvu protiv Ivice Rajkovića i Dragana Denića pod sumnjom da su izvršili krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da su okriviljeni, kao pripadnici policijskih snaga MUP-a Srbije, za vreme rata na Kosovu, u saizvršilaštvu sa drugim pripadnicima, uniformisani i naoružani, meseca maja 1999, na teritoriji Opštine Priština/Prishtinë, učestvovali u proterivanju albanskog civilnog stanovništva, pljačkanju njihove imovine, vršenju fizičkog i psihičkog nasilja nad njima, i izvršili delo **seksualnog silovanja** jedne žene albanske nacionalnosti.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV SLAVIŠE FILIĆA

STRK je 15. septembra 2023. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv Slaviše Filića zbog sumnje da je počinio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, kao pripadnik Državne bezbednosti u Prištini - MUP, u saizvršilaštvu sa drugim licima, za vreme rata na Kosovu, konkretno dana 10. aprila 1998. godine, u Opštini Priština/Prishtinë, učestvovao u tući i mučenju jednog lica, čija je sudbina još uvek nepoznata.

Glavni pretres u ovoj krivičnoj stvari počeo je 3. decembra 2024. godine i trenutno je u toku faza izvođenja dokaza, tokom koje se saslušavaju svedoci koje je predložilo tužilaštvo.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV MILANA JOVANOVIĆA

STRK je 2. oktobra 2023. godine, podigao optužnicu u odsustvu protiv Milana Jovanovića zbog sumnje da je izvršio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, kao pripadnik srpskih policijskih snaga, u saizvršilaštvu sa drugim uniformisanim i naoružanim licima, za vreme rata na Kosovu, konkretno tokom januara 1999. godine, u Opštini Uroševac/Ferizaj, izvršio **seksualno silovanje** nad jednom maloletnom devojčicom albanske nacionalnosti.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV M.S. I DRUGIH

STRK je 7. decembra 2023. godine, podigao optužnicu u odsustvu protiv M.S. i drugih zbog sumnje da su izvršili krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema navodima STRK-a, postoji osnovanja sumnja da je pedeset troje (53) pripadnika srpskih policijskih, paravojnih i vojnih snaga, od kojih je šesnaest (16) bilo pozicionirano u važnim vojnim i policijskim strukturama u Srbiji, za vreme rata na Kosovu, konkretno u periodu od 27-29. aprila 1999. godine, u selima u severozapadnom delu Opštine Đakovica/Gjakovë, sprovelo zajedničku i dobro organizovanu operaciju VJ i MUP, kojom prilikom su izvršili ubistva, zlostavljanje, uništavanje imovine, masovno proterivanje albanskog civilnog stanovništva, u čijoj je konačnici ubijeno tri stotine sedamdeset (370) civila.

Na zahtev predsednice sudskog veća Specijalnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini/Prishtinë od 23. aprila 2024. godine, za dopunu/ispravku optužnice, STRK je 23. decembra 2024. godine podneo izmenjenu optužnicu protiv M.S., i drugih.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV LJUBOMIRA ČIMBUROVIĆA I DRUGIH

STRK je 14. maja 2024. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv Ljubomira Čimburovića, Predraga Bradića i Milivoja Ivića zbog sumnje da su izvršili krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni Ljubomir Čimburović, u svojstvu direktora Okružnog zatvora u Prištini/Prishtinë, za vreme rata na Kosovu, konkretno od 24. maja 1999. godine do 10. juna 1999. godine, kao osoba koja je imala delotvornu kontrolu nad svojim podređenima, bila upoznata i prisutna i nije preuzeila nikakve radnje da spreči, zaustavi ili prijavi u hijerarhiji zatvorske čuvare, među kojima su se nalazili i okriviljeni Predrag Bradić i Milivoje Ivić i sada okriviljeni Dragiša Milenković, koji su u zatvoru u Prištini/Prishtinë i u isturenom odeljenju u Lipljanu/Lipjan, u saizvršilaštvu, učestvovali u sistematskom zlostavljanju albanskih zatvorenika, teško preteći njihovom životu.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV S.S. I M.S.

STRK je 29. oktobra 2024. godine podigao optužnicu za suđenje u odsustvu protiv okriviljenih S.S i M.S. zbog sumnje da su izvršili krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da su okriviljeni u saizvršilaštvu sa drugim pripadnicima srpskih policijskih, paravojnih i vojnih snaga, za vreme rata na Kosovu, konkretno 6. aprila 1999. godine u selu Crnica/Cernicë Opštine Gnjilane/Gjilan, izvršili ubistva, fizičko i psihičko zlostavljanje i pljačkanje imovine i proterivanje albanskog civilnog stanovništva.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV Z.P.

STRK, je 19. decembra 2024. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv Z.P zbog sumnje da je izvršio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, uniformisan i naoružan, u saizvršilaštvu sa drugim pripadnicima srpskih policijskih i vojnih snaga, za vreme rata na Kosovu, konkretno 26. marta 1999. godine u selu Brestovac/Brestoc, Opštine Orahovac/Rahovec, učestvovao u ubijanju, masovnom proterivanju i pljačkanju i uništavanju imovine civila albanske nacionalnosti.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV V.N.

STRK je 20. decembra 2024. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv V.N. zbog sumnje da je učinio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni u saizvršilaštvu sa drugim pripadnicima srpskih policijskih, paravojnih i vojnih snaga, za vreme rata na Kosovu, konkretno 16. aprila 1999. godine u Suvoj Reci/Suharekë, izvršio ubistva, fizičko i psihičko zlostavljanje albanskog civilnog stanovništva.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV G.V.

STRK je 23. decembra 2024. godine, podigao optužnicu u odsustvu protiv G.V. zbog sumnje da je izvršio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, kao pripadnik policijskih snaga, u saizvršilaštvu sa drugim uniformisanim i naoružanim licima srpskih policijskih i vojnih snaga, za vreme rata na Kosovu, konkretno tokom februara 1999. godine, u Opštini Istok/Istog, izvršio **seksualno silovanje** nad jednom ženom albanske nacionalnosti.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV D.G. I DRUGIH

STRK je 30. decembra 2024. godine podigao optužnicu u odsustvu protiv D.G., Ž.C. i Z.Š. pod sumnjom da su učinili krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni D.G., kao šef Sekretarijata unutrašnjih poslova u Gnjilanu/Gjilan, u svojstvu starešine i osobe koja je imala delotvornu kontrolu nad svojim podređenima, bio upoznat i nije preuzeo nikakve mere da spreči ili prijavi u hijerarhiji ratne zločine počinjene u selima Inatovce/Inatoc, Lovce/Llovçë, Podgrađe/Pogradgjë i Ugljare/Uglarë, u Opštini Gnjilane/Gjilan.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni Ž.C., kao deo kriminalne grupe, u saizvršilaštvu sa drugim pripadnicima srpskih snaga, za vreme rata na Kosovu, konkretno 5. aprila 1999. godine, učestvovao u ubistvu, tući, zlostavljanju, mučenju, pljačkanju i proterivanju albanskog civilnog stanovništva u regionu Gnjilana/Gjilan.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni Z.Š., u svojstvu lekara u Regionalnoj bolnici u Gnjilanu/Gjilan, za vreme rata na Kosovu, konkretno 5. aprila 1999. godine, uskratio traženu lekarsku pomoć žrtvi koju su srpske snage teško ranile, samo usled činjenice da je bio Albanac, nakon čega je, kao posledica istog, žrtva istog dana preminula.

PREDMET: TUŽILAC PROTIV C.K.

STRK je 27. januara 2025. godine, podigao optužnicu u odsustvu protiv C.K. zbog sumnje da je izvršio krivično delo *ratni zločin protiv civilnog stanovništva*, trenutno kažnjivo KZRK-om kao *zločin protiv čovečnosti*.

Prema STRK-u, postoji osnovana sumnja da je okriviljeni, kao mobilisani pripadnik srpskih policijskih snaga MUP-a, u saizvršilaštvu sa drugim uniformisanim i naoružanim licima, za vreme rata na Kosovu, konkretno tokom aprila 1999. godine, u okolini Opštine Vučitrn/Vushtrri, izvršio **seksualno silovanje** nad jednom ženom albanske nacionalnosti.

Od petnaest (15) optužnica podignutih u odsustvu, **šest (6) uključuje optužbe za seksualno silovanje** albanskih civila tokom rata na Kosovu.

Izradu ove publikacije finansijski je podržalo Savezno ministarstvo spoljnih poslova Švajcarske kroz projekat „Unapređenje procesa pomirenja kroz inkluzivan i holistički pristup suočavanju sa prošlošću na Kosovu“ i organizacija „Nacionalna zadužbina za demokratiju“ projektom pod nazivom „Promovisanje tranzicione pravde, dijaloga i razumevanja istorije“.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Fonda za humanitarno pravo Kosovo i ni na koji način ne odražava stavove Saveznog ministarstva spoljnih poslova Švajcarske i „Nacionalne zadužbine za demokratiju“.



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Foreign Affairs FDFA



NATIONAL
ENDOWMENT
FOR
DEMOCRACY



Fondi për të Drejtën Humanitare Kosovë
Fond za humanitarno pravo Kosovo
Humanitarian Law Center Kosovo